

Vijeće za regionalnu suradnju predstavilo studiju o konkurentnosti

Vijeće za regionalnu suradnju (VRS) svoj cilj nosi u svojem nazivu, a to je potaknuti regionalnu suradnju u regiji koju čine zemlje bivše SFRJ bez Slovenije plus Albanija, Grčka, Turska, Rumunjska, Bugarska i Moldavija.

VRS smatra da je regionalna suradnja bitna, jer su i mogućnosti suradnje velike, a sve to sa svrhom što bržeg pristupa euroatlanskim integracijam svih onih zemalja regije koje još nisu članice EU-a ili NATO saveza. VRS zemljama regije pomaže na tom putu kroz konkretne projekte. Pri tome VRS se trudi i promijeniti ugled regije, jer zbog događaja u najnovijoj povijesti Balkan ne uživa pozitivan ugled u svijetu. Stoga VRS želi istaknuti pozitivnu stranu zemalja regije, njihov dosadašnji doprinos i ono što ove države mogu pridonijeti Europi.

VRS spaja interese, težnje i želje zemalja regije

VRS možda treba shvatiti kao neku vrst agencije koja pomaže, povezuje, promovira i novim projektima daje poticaj i razvija nove ideje. Spojiti interese, težnje i želje zemalja regije s onim gdje ove države jednoga dana žele i biti – primjerice Europska unija. Pri tome je cilj ubrzani pristup uz korištenje što kraćeg vremena na putu u euroatlanske integracije.

Široka paleta djelovanja - od ekonomije do parlamentarne suradnje

VRS djeluje i brine za nekoliko područja: od ekonomskog i socijalnog razvoja regije, energetskog područja, preko područja sigurnosti i stvaranja kapitala ljudi pa sve do parlamentarne suradnje u regiji.

U vremenima kriza na financijskim tržištima u svijetu VRS pokušava kroz svoj rad ispitati klimu za ulaganje u regiji. Svojim projektima VRS nastoji stvoriti pozitivnu klimu za ulagače i time ostvaranje novih radnih mjesta. Konkretno, VRS surađuje s organizacijom OECD-om s kojom je VRS započeo projekt investicijske reforme za 2009. godinu. Prvu studiju o investicijama u regiji OECD je pripremio 2006. godine.

Predstavljena studija o konkurentnosti zemalja regije

U Sarajevu je (10.10.) predstavljena studija o konkurentnosti koja je pripremljena u suradnji s OECD-om i Europskom komisijom. Studija prije svega pokazuje koliko je svaka zemlja spremna za tržišnu utakmicu. Studija bi trebala biti pokazatelj ulagačima kakve su mogućnosti za

investicije u zemlje regije, ali i samim državama ovog dijela Europe da sponaju na kojim područjima su potrebni veći napori.

Studija predstavlja prvi od tri koraka u provedbi projekta čiji je cilj ispitivanje mogućih izvora i prepreka konkurentnosti na Zapadnom Balkanu. Analiza je pokazala da se zemlje Zapadnog Balkana sve više pouzdaju u konkurentnost svojih cijena kako bi se razlikovale od konkurencije u sferi globalne ekonomije. Cijene radne snage ovih zemalja na području pružanja usluga su do pet puta niže u odnosu na Mađarsku ili Poljsku, a u području proizvodnje do pet puta niže u usporedbi sa Zapadnom Europom. Međutim, neizbježno povećanje cijena radne snage kao i raspoloživost jeftinih alternativa poput Indije i Kine čine ovu strategiju neodrživom.

Analiza detaljno pokriva četiri sektora: informacijsku i komunikacijsku tehnologiju, podugovaranje poslovnih procesa, automobilske dijelove i proizvodnju odjeće. Ona sugerira da kreatori politika iz regije moraju na bolji način iskoristiti prednost ovih sektora i poticati reforme kako bi se povećao kapacitet regije konkuriranja za tržišta.

Prema glavnom autoru ove studije Fadiju Farri, regija se mora pozabaviti otklanjanjem četiriju prioritetnih slabosti: značajnim nedostacima u pogledu ljudskog kapitala; ograničenim usmjerenjem na usluge sa dodanom vrijednošću i inovacije; nedovoljnom povezanošću između poslovne zajednice i znanstveno-istraživačkog sektora; te nedostatkom specifičnih dugoročnih strategija za pojedine sektore kao i institucionalnih metoda za kontinuirano identificiranje i otklanjanje prepreka konkurentnosti svojstvenih pojedinim sektorima.

Sve projekte VRS radi u suradnji sa zemljama regije

Infrastruktura i energetika je jedno od prioritetnih područja VRS. Jedan od prioriteta je održivi razvoj, a u tom kontekstu VRS će se zalagati za bolju iskorištenost voda u regiji. Jugoistočna Europa prema mnogim statistikama u samom je europskom vrhu po broju plovni putova koji ne samo da smanjuju pritisak na cestovni promet nego su to i ekološki prihvatljiviji transportni putevi. Osim toga, tu su i mogućnosti boljeg korištenja snage vode. Dugoročno, VRS se nada da će u regiji doći do neke vrste transportne zajednice prema uzoru na energetska zajednica.

Područje sigurnosti

VRS se ne bavi statusnim i bilateralnim pitanjima, ali i na području pravosuđa Vijeće za regionalnu suradnju ima koordinacijsku ulogu za sve organizacije koje djeluju u regiji na području pitanja sigurnosti, ali uvijek sa ciljem da se osigura i bolja suradnja vlasti zemalja u regiji, na primjer u području pravosuđa.

VRS se trenutno još uvijek nalazi u fazi analize stanja i prema rezultatima pripremat će projekte. No Vijeće za regionalnu suradnju se bavi prije svega temama "soft security", primjerice sa

Svjetskom bankom VRS radi na smanjenju rizika vezano uz prirodne nepogode. 23. i 24. listopada u Zürichu održava se prva regionalna konferencija u organizaciji Svjetske banke i UN-ove agencije koja se bavi borbom protiv prirodnih nepogoda i VRS. Cilj je osposobljavanje i osiguranje u slučaju katastrofa. Konkretno to znači pomoć običnim građanima te malim poduzetnicima u osiguranju od poplava i potresa. Ovo je zanimljivo i u Hrvatskoj, jer poljoprivrednici su često puta slabo ili nikako osigurani pa im je jedina nada ako im je stradao urod od prirodnih nepogoda da Županija proglasi stanje elementarne nepogode i time djelomično dobiju odštetu. Radi se o javno-privatnom partnerstvu gdje bi na početku države ušle kao dioničari, ali u roku od 5-7 godina one bi trebale prodati svoj dio. Pri tome bi Svjetska banka pomogla u početnim udjelima, a osiguravajućim kućama omogućila bi povrat njihovih uloga.

Partnerstva na regionalnoj razini

Cilj je stvaranje partnerstva na regionalnoj razini – jugoistočna Europa, a u perspektivi je i srednja Europa, jer tako nešto osim u Grčkoj i Turskoj, u regiji jugoistočne Europe ne postoji. Polazi se od toga da bi takvo partnerstvo za svaku zemlju zasebno bilo preskupo, ali zajednički i uz podršku Svjetske banke taj projekt će izravno poboljšati projekt života građana i malih poduzetnika. VRS ima za cilj osnovati regionalni centar za brobu protiv požara i radi se na pripremama.

Ljudski kapital

Regija ne može napredovati bez da građani posjeduju odgovarajuća znanja i vještine kako bi opstali u današnjem konkurentnom svijetu i vremenu globalizacije. VRS spominje društvo znanja, korištenje novih tehnologija i razmjena informacija. Tu je naravno neophodno poboljšanje sustava obrazovanja i znanstvenog rada. U toj sferi bitno je i funkcionirajuće civilno društvo i ravnopravnost spolova i u tom pogledu VRS koordinira i nekoliko radnih skupina (Task Force). VRS je obuhvaća i parlamentarnu suradnju, ali se tajništvo za takvu suradnju nalazi u Sofiji.

Borba protiv korupcije

Borba protiv korupcije važan je aspekt djelovanja i Vijeća za regionalnu suradnju. VRS kroz svoje projekte nastojat će djelovati na jačanje svijesti ljudi da korupcija nije prihvatljiva te da se ona eliminira.

U VRS-u ne razmišljaju o zatvaranju ureda

Vijeće za regionalnu suradnju smatra da govoriti o otvaranju ili zatvaranju ureda nije na mjestu, jer su ljudi uglavnom navikli da kada postoji jedna međunarodna organizacija koja ima svoju misiju da ona nakon što obavi svoj posao, ona se zatvara. Kod VRS je riječ o jedinoj međunarodnoj organizaciji koja ima svoje sjedište u regiji, u BiH, u Sarajevu, u kojoj radi

tridesetak ljudi isključivo iz regije i koja uskoro otvara svoj ured u Bruxelles sa dodatnih pet do sedam suradnika. VRS-u nije cilj smiriti ili riješiti krizu i otići već djelatnici smatraju da sve dok zemlje članice smatraju da je Vijeće za regionalnu suradnju korisno, da ono zaživi i ostane. Ukazuje se na neke slične organizacije poput organizacije crnomorskih zemalja i Vijeće nordijskih zemalja. Takve organizacije nemaju vremenski rok već primjerice kod nordijskih zemalja koje su vrlo napredne, prevladava mišljenje kako je to vijeće vrlo korisno.

VRS se nada da će zemlje jugoistočne Europe prepoznati mogućnosti suradnje i zajedničkih projekata kroz Vijeće za regionalnu suradnju i na taj način ostvariti korist za svoje države i dobrobit svojih građana.

Alen Legović, Bruxelles